
การวิเคราะห์องค์ประกอบของเพลงพื้นบ้านในจังหวัดนครสวรรค์
Analysis Elements of Folk Songs in Nakhonsawan Province

ภิญโญ ภูเทศ*
Pinyo Phuthed

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบทางดนตรีเพลงพื้นบ้านในจังหวัดนครสวรรค์ มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาและรวบรวมเพลงพื้นบ้านของจังหวัดนครสวรรค์ และ 2) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบและจัดทำเป็นโน้ตสากลประกอบคำร้อง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นผู้อาวุโส ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้นำท้องถิ่น พ่อเพลงแม่เพลง ผลการศึกษาพบว่า เพลงพื้นบ้านในนครสวรรค์ที่ยังคงมีการละเล่นอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ เพลงพื้นบ้านตำบลสระทะเล เพลงพื้นบ้านตำบลเขาทอง เพลงพื้นบ้านตำบลหนองบัว และเพลงพื้นบ้านตำบลเนินศาลา ประเภทของเพลงพื้นบ้านแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) เพลงในช่วงเทศกาลงานบุญ 2) เพลงในช่วงเทศกาลเพาะปลูก 3) เพลงในช่วงเทศกาลเก็บเกี่ยว และ 4) เพลงร้องหรือเล่นทั่วไปไม่จำกัดเทศกาล การวิเคราะห์ลักษณะทางดนตรีจากเพลงพื้นบ้าน พบว่า เพลงส่วนใหญ่มีทำนองเดียวสั้นๆ ใน 1 บทเพลงมีจังหวะที่ร้องซ้ำปานกลาง และเร็ว ด้วยจังหวะคงที่และไม่คงที่ บางครั้งลักษณะของทำนองมีการซ้ำเสียงกันอยู่บ้าง ทุกเพลงของเพลงพื้นบ้านจะใช้อัตราความเร็วของจังหวะเคาะที่สม่ำเสมอ โดยประมาณ 70 ครั้งต่อ 1 นาที จึงทำให้ลักษณะของทำนองไม่กระโดด การใช้ชั้นคู่ในการเคลื่อนที่ของทำนองเพลง มีดังนี้ คือ ชั้นคู่ 2 เมเจอร์ ชั้นคู่ 3 ไมเนอร์ ชั้นคู่ 4 เพอร์เฟกต์ ชั้นคู่ 5 เพอร์เฟกต์ ชั้นคู่ 6 ไมเนอร์ และการซ้ำเสียง เป็นต้น ลักษณะของการร้องเพลงนั้นมีทั้งร้องเดี่ยวและร้องหมู่ การร้องหมู่เป็นแบบลูกคู่ร้องรับและแบบร้องไปพร้อมๆ กัน

คำสำคัญ : การวิเคราะห์องค์ประกอบของเพลง / เพลงพื้นบ้าน

ABSTRACT

Analysis Elements of Folk Songs in Nakhonsawan Province were 2 aimed to 1) Collection Folk Songs in Nakhonsawan Province. and 2) Analyze their rhythms and It had been noted of folk songs in Nakhonsawan. In this study, data was collected from both male and female local singers, and an interview guideline was used for data collection. The researcher found that four area of folk music included : 1) folk songs of Tambol Sa-tha-le 2) folk songs of Tambol Khao Thong 3) folk songs of Tambol Nongbua and 4) folk songs of Tambol Nearn Sala. The folk songs in the area were categorized in four types by season or by festival. The following are example of the categorization : folk songs in festival, folk songs in agricultural festival, folk songs that are sung or played at festivals in general. The musical characteristics of the folk songs were analyzed through all songs. It was found that the most used short melodies over one verse. The singing movements were slow, moderate and fast. The tempo of the songs was both stable and unstable and besides of rhythms were repeated of voice at all in some songs. Each Thai folk song had a constant rate of beating rhythms about 70 time per minute, Jumping of rhythms not found at all in some songs. Using interval of conjunct motion had 2 Major, 3 Minor, 4 Perfect, 5 Perfect, 6 Minor and tone repeated etc. The singing of folk song were solo and group forms. The groups sang following a leader or they sang together with the leader.

Keywords : Analysis Elements of Song / Folk Song

บทนำ

มนุษยชาติทุกชาติพันธุ์ ไม่ว่าจะเป็นชนชาติไหนก็ตามที่มีอารยธรรมเจริญขึ้นแล้วย่อมต้องการศิลปะและความบันเทิงใจที่นอกเหนือไปจากความสุขและความสะดวกทางด้านกาย จึงจะเรียกว่ามีชีวิตที่สมบูรณ์อย่างแท้จริง มนุษย์จึงคิดสร้างสรรค์วัฒนธรรมในรูปของศิลปะ และความบันเทิงใจแขนงต่างๆ ขึ้นอีกมากมาย บทเพลงนับเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นเพื่อเป็นสื่อในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนอารมณ์ต่างๆ ให้ผู้อื่นได้ทราบ เพลงหรือดนตรีจึงเป็นภาษาสากลอันยิ่งใหญ่ที่ปรากฏในสังคมมนุษยชาติ และเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญสำหรับชีวิต

สังคมไทยเป็นสังคมที่รักความสนุกสนานมาตั้งแต่โบราณ เนื่องจากธรรมชาติของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นสังคมเมืองหรือสังคมชนบทย่อมมีความต้องการที่จะแสวงหาความบันเทิง หรือต้องการผ่อนคลายอารมณ์ แต่ความต้องการที่แสวงออกนั้นจะต้องเป็นที่พอใจของสังคม ดังเช่นการร้องเพลงเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นมา และเชื่อว่าเสียงร้องของมนุษย์เป็นดนตรีชิ้นแรกของโลกที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น เพื่อความบันเทิงและพิธีกรรมต่างๆ ของสังคมตนเอง จะเห็นได้จากฝีมือและความสามารถในการคิดค้นและประดิษฐ์การเล่นเพลงที่ใช้ในงานพิธีต่างๆ หรือทักษะในการสร้างสรรค์ผลงานทางดนตรี ที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนเราตั้งแต่เริ่มเกิดที่คนไทยนิยมโกนจุก เมื่ออย่างเข้าวัยหนุ่มสาว หากเป็นชายจะมีงานบวช หรือชายและหญิงจะมีพิธีแต่งงาน แม้กระทั่งถึงความตายก็มีดนตรีเข้ามาเกี่ยวข้อง เพียงแต่ลักษณะการใช้แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับประเภทของงานและพิธีกรรมต่างๆ ตามวิถีชีวิตของคนในชุมชนนั้น ไม่ว่าจะเป็นคนเมืองหรือคนชนบทย่อมมีความผูกพันกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และมีการพึ่งพิงธรรมชาติมาเป็นเวลานาน เพราะฉะนั้นวิถีชีวิตใน

การดำรงชีวิต จึงเป็นลักษณะการดัดแปลงธรรมชาติมาใช้สร้างวัฒนธรรมและประเพณีให้เกิดความเหมาะสมในสังคม

แต่เดิมนั้นบทเพลงแห่งท้องถิ่นถูกสร้างขึ้นในสังคม และคนรุ่นต่อมาจะรับสืบทอดเนื่องกระแสนวัฒนธรรมนี้มาตลอด เราเรียกบทเพลงแห่งท้องถิ่นว่า “เพลงพื้นบ้าน” (Folk Song) (อเนก นาวิกมูล, 2528, หน้า 65) ได้ให้ความหมายของคำว่า เพลงพื้นบ้าน หมายถึง เพลงที่ชาวบ้านร้องเล่นจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต มีลักษณะประจำถิ่น แต่ละถิ่นจะมีท่วงทำนองและลีลาที่แตกต่างกันไป แต่มีแบบแผนที่คล้ายคลึงกันจนถือเป็นวิถีชีวิตของสังคมได้ มีการถ่ายทอดด้วยปากหรือการสังเกตจดจำ คือ ไม่ได้ใช้หนังสือเป็นสื่อ เวลาร้องเล่นจะร้องโต้ตอบกัน ร้องคนเดียว หรือร้องพร้อมกันไปก็ได้ ใช้เครื่องประกอบจังหวะน้อยชิ้น อาจใช้การตบมือเป็นจังหวะหรือไม่ใช้เครื่องประกอบจังหวะเลย บางทีเรียกเพลงเหล่านี้รวมๆ ว่า “เพลงพื้นบ้าน” หรือกล่าวได้ว่า เพลงพื้นบ้านเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะที่สามารถถ่ายทอดปรัชญาความนึกคิดของชาวบ้านหรือกลุ่มชนได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง การศึกษาเพลงพื้นบ้านของกลุ่มชนต่างๆ จะช่วยทำให้เกิดความเข้าใจในกลุ่มคนผู้เป็นเจ้าของได้ดียิ่งขึ้น เพราะเพลงอาจบอกความคิด ความห่วงใย หรือแสดงค่านิยมในเชิงการสอน เตือน หรือตำหนิ เพลงอาจคร่ำครวญ บอกถึงความสิ้นหวัง ความโกรธแค้น ความเศร้าสร้อยใจ หรือบอกอารมณ์ฉุนเฉียว แม้การประพาสสังคม การต่อต้าน การบิณฑ์ใดๆ มนุษย์ยังคงใช้เพลงบอกความคิด ความรู้สึกของสภาพที่เกี่ยวข้องกับตนเอง และสิ่งแวดล้อม การศึกษาเพลงพื้นบ้านจึงเป็นการศึกษาอารมณ์แก่นแท้ของมนุษย์อันเกี่ยวกับชีวิตและสังคม

เพลงพื้นบ้านเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความเก่าแก่สืบทอดมาจากปากต่อปากกันเรื่อยมาหลายชั่วอายุคน โดยอาศัยการจดจำ ไม่มีต้นกำเนิดที่แน่ชัด ลักษณะเด่นของพื้นบ้านคือความเรียบง่ายและมีลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น ความเรียบง่ายนั้นปรากฏอยู่ในรูปแบบของภาษา คำกลอน ทำนองร้อง ภาษาที่ใช้เป็นภาษาพูดธรรมดา เป็นคำกลอนง่ายๆ แต่งคิดเองคิด หรือเป็นคำคมใช้โต้เถียงกันระหว่างหญิงชาย วัฒนธรรมเพลงพื้นบ้านยังสามารถทำให้ก่อให้เกิดรายได้เพื่อเลี้ยงชีพ หรือเพื่อแลกกับการดำรงชีวิต คือเป็นอาชีพสำรองในเทศกาลที่เกิดขึ้นได้อีกด้วย (ปราณี วงษ์เทศ, 2525, หน้า 76) นอกจากนี้แล้วยังใช้เป็นสื่อในการให้ความรู้ การอบรมสั่งสอนคนในสังคม เพลงพื้นบ้านอาจมีความเหมือนหรือความแตกต่างกันไปตามสภาพของสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภาษา ศาสนา และกลุ่มเชื้อชาตินั้นๆ แต่จุดมุ่งหมายเน้นไปในทิศทางเดียวกัน เพลงพื้นบ้านจึงทำหน้าที่เป็นเครื่องสะท้อนภาพสังคมของชุมชนในท้องถิ่นนั้นๆ ทั้งเรื่องสภาพความเป็นอยู่ตลอดจนประเพณีวัฒนธรรมของชาวบ้านที่เป็นเจ้าของวัฒนธรรมนั้น

เพลงพื้นบ้านที่อยู่ในท้องที่ภาคกลาง นับตั้งแต่แม่น้ำเจ้าพระยาแถบจังหวัดนครสวรรค์ อ่างทอง สิงห์บุรี พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี เพลงในพื้นที่นี้ เช่น เพลงอีแซว เพลงฉ่อย เพลงเกี่ยวข้าว เพลงเหย่อย ซึ่งจังหวัดนครสวรรค์เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีเพลงพื้นบ้านที่มีลักษณะเช่นเดียวกับจังหวัดในท้องที่ภาคกลางอื่นๆ และจากการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยพบว่า ปัจจุบันนี้ชาวบ้านในจังหวัดนครสวรรค์ยังคงสืบทอดการร้องเพลงพื้นบ้านไว้หลายประเภทด้วยกัน และมักจะร้องในโอกาสอันเป็นมงคล หรือเทศกาลทางศาสนาและประเพณี เช่น เพลงพืชมงคล เพลงฮินเลเล เพลงเดินกำรำเคียว เป็นต้น ปัจจุบันผู้ที่จดจำและร้องเพลงพื้นบ้านได้ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในวัยสูงอายุ แทบจะไม่มีคนรุ่นปัจจุบันรับและสืบทอดการร้องเพลงพื้นบ้านเหล่านี้ไว้เลย การศึกษาเพลงพื้นบ้านที่ยังคงเหลืออยู่ในสังคมไทยที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่ความทันสมัยอย่างรวดเร็วในปัจจุบันจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะนอกจากจะเป็นการรวบรวมข้อมูลที่กำลังสูญหายไปพร้อมกับกาลเวลา และการเข้ามาของวัฒนธรรมแบบใหม่แล้ว ยังใช้เป็นสื่อในการศึกษาความเข้าใจสภาพสังคมที่เป็นเจ้าของ เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำ ความเข้าใจในระบบสังคม ค่านิยม ทศนคติ และพฤติกรรมของบุคคลในสังคมนั้นๆ จึงเป็นที่มาของการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบเพลงพื้นบ้านในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งจะเป็นการช่วยกันอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม

ท้องถิ่น และเป็นการยกระดับองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพลงพื้นบ้านในจังหวัดนครสวรรค์สู่สังคมเพื่อการสืบทอดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมเพลงพื้นบ้านในจังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของเพลง และจัดทำเป็นโน้ตสากลประกอบคำร้องเพลงพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครสวรรค์

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และแบบบอลหิมะ (Snowball Sampling) จากผู้ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นต่างๆของการศึกษาวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้รู้ (Key Informants) ได้แก่ พ่อเพลง แม่เพลง และลูกคู่ ที่ยังสามารถจดจำเนื้อร้องและร้องเพลงพื้นบ้านได้
2. กลุ่มบุคคลทั่วไป (General Informants) เป็นบุคคลทั่วไปที่มีความเกี่ยวข้องกับเพลงพื้นบ้าน ได้แก่ ผู้อาวุโส ผู้นำชุมชน หัวหน้าวงดนตรี

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านพื้นที่
การวิจัยครั้งนี้ เลือกพื้นที่สนามแบบเจาะจง (Purposive Sampling) บริเวณจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่พบว่ามีเพลงพื้นบ้านอยู่ และยังคงมีการสืบทอดอยู่ในปัจจุบัน คือ
 - 1.1 ตำบลเนินศาลา อำเภอโกรกพระ
 - 1.2 ตำบลหนองกลับ อำเภอหนองบัว
 - 1.3 ตำบลสระทะเล อำเภอพยุหะคีรี
 - 1.4 ตำบลเขาทอง อำเภอพยุหะคีรี
2. ด้านระยะเวลา ดำเนินการศึกษาในปี พ.ศ. 2552-2553
3. ด้านเนื้อหา
 - 3.1 ศึกษาและรวบรวมเพลงพื้นบ้าน ในจังหวัดนครสวรรค์
 - 3.2 จัดทำโน้ตเพลงสากลของเพลงพื้นบ้าน
 - 3.3 วิเคราะห์องค์ประกอบของเพลงพื้นบ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามบุคคลข้อมูล เพื่อแสดงข้อมูลประวัติส่วนบุคคล และประวัติความเป็นมาทางด้านดนตรี
2. เครื่องบันทึกเสียงเพื่อใช้เก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์ และบันทึกเสียงร้องนักเพลง

3. เครื่องบันทึกภาพ (กล้องถ่ายภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว วิดีโอ) ใช้ในการเก็บข้อมูลของบุคคล ผู้ให้สัมภาษณ์ สภาพพื้นที่ที่ทำการศึกษ และกิจกรรมการเล่นเพลงพื้นบ้านต่างๆ
4. เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องสแกนเนอร์ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากการศึกษา เรียบเรียงข้อมูล วิเคราะห์และจัดพิมพ์เอกสารนำเสนอผลการวิจัย
5. สมุดจดบันทึกเพื่อบันทึกข้อมูลในการสัมภาษณ์ บันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ทางงานภาคสนามจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ด้วยตนเอง ดังนี้

การเก็บข้อมูลจากเอกสาร หลักฐานต่างๆ

1. เอกสารข้อมูลทางประวัติศาสตร์ คือ ประวัติความเป็นมาของจังหวัดนครสวรรค์
2. เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับดนตรี คือ เอกสารเกี่ยวกับการวิเคราะห์ดนตรี
3. เอกสารทางวิชาการที่เป็นวิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน
4. เอกสารด้านทฤษฎีและแนวคิดทางวิชาการ ดนตรีวิทยาและมานุษยดนตรีวิทยา
5. เอกสารข้อมูลเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคกลางที่ได้จากแหล่งข้อมูลห้องสมุดของสถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การเก็บข้อมูลจากภาคสนาม

1. การสัมภาษณ์ (Interview) เพื่อสัมภาษณ์จากบุคคลข้อมูลโดยตรง ซึ่งบุคคลนั้นเป็นนักเพลงที่อยู่ในหมู่บ้านต่างๆ และผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้นำชุมชน นักวิชาการท้องถิ่น ลูกคู่ที่เคยร่วมร้องกับพ่อเพลงแม่เพลงหลัก ด้วยการลงพื้นที่ภาคสนามหาข้อมูลจัดทำแบบสัมภาษณ์เบื้องต้น และสัมภาษณ์ในรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพบริบทในพื้นที่ สภาพทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมด้านต่างๆ รวมถึงการบันทึกข้อมูลเสียงและข้อมูลภาพ พร้อมทั้งบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร
2. การสังเกต (Observation) ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) คือในช่วงเวลาที่มีการเล่นเพลงพื้นบ้านตามเทศกาลต่างๆ ผู้วิจัยได้เข้าร่วมร้องเพลงกับพ่อเพลงแม่เพลงในช่วงการฝึกซ้อม และเข้าไปร่วมงานตามความเหมาะสมของสถานการณ์ เช่น ร่วมเดินร้องเพลงไปตามหมู่บ้านต่างๆ กับพ่อเพลงแม่เพลง และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) คือ ผู้วิจัยจะไม่เข้าไปมีส่วนร่วมทำกิจกรรมกับนักเพลง เพียงแต่คอยสังเกต ถ่ายภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และจดบันทึกกิจกรรมที่พบจากงานเทศกาลประเพณีที่พบการเล่นเพลงพื้นบ้านนั้นๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลคำร้องและทำนองเพลงพื้นบ้านนั้น ได้นำมาถอดเป็นคำและโน้ตสากลในแต่ละเพลง เพื่อนำมาดำเนินการวิเคราะห์ในขั้นต่อไป
2. นำข้อมูลดังกล่าวมาตรวจสอบกลับจากบุคคลข้อมูลในสนามอีกครั้ง ซึ่งข้อมูลที่เป็นเนื้อร้องเพลงต่างๆ นำไปตรวจสอบกับพ่อเพลงแม่เพลงที่ได้ทำการบันทึกเสียงไว้ ส่วนข้อมูลที่นำมาถอดเป็นโน้ตสากลนำไปตรวจสอบกับผู้เชี่ยวชาญทางดนตรีสากลอีกครั้ง

3. วิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบเพลงพื้นบ้าน ตามแนวทางของทฤษฎีดนตรีสากล คือ

3.1 ด้านจังหวะ (Rhythm)

3.2 ด้านทำนอง (Melody)

3.3 ด้านพื้นผิว (Texture)

3.4 ด้านรูปแบบ (Form)

4. การตีความผลการวิเคราะห์ และรายงานผลการวิจัย การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของการพรรณนาเชิงวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลนักเพลงพบว่ามีจำนวนอยู่น้อยมาก และส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ เพลงพื้นบ้านในนครสวรรค์ที่ยังคงมีการละเล่นอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ เพลงพื้นบ้านตำบลเนินศาลา เพลงพื้นบ้านตำบลสระทะเล เพลงพื้นบ้านตำบลเขาทอง และเพลงพื้นบ้านตำบลหนองบัว ประเภทของเพลงพื้นบ้านแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) เพลงในช่วงเทศกาลงานบุญ 2) เพลงในช่วงเทศกาลเพาะปลูก 3) เพลงในช่วงเทศกาลเก็บเกี่ยว และ 4) เพลงร้องหรือเล่นทั่วไปไม่จำกัดเทศกาล ทั้งนี้เพลงพื้นบ้านเป็นผลงานเพลงของชาวบ้านที่ไม่มีการฝึกฝนเพื่อความเป็นเลิศทางศิลปะแต่อย่างใด มุ่งเน้นที่ความสนุกเป็นหลัก เนื้อร้องของเพลงพื้นบ้านเกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงาน ความรัก ความสนุกสนาน เฮฮา การดื่มกินสังสรรค์ การเกี่ยวพาราสี เป็นต้น

การวิเคราะห์องค์ประกอบของเพลงพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างบทเพลงพื้นบ้านในการนำเสนอผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเพลง โดยผู้วิจัยได้จัดลำดับหัวข้อการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. นำเสนอบทเพลงร่างเต็มรูปแบบ
2. วิเคราะห์องค์ประกอบด้านจังหวะ
3. วิเคราะห์องค์ประกอบด้านทำนอง
4. วิเคราะห์องค์ประกอบด้านพื้นผิว
5. วิเคราะห์องค์ประกอบด้านรูปแบบ
6. สรุปภาพรวมของแต่ละบทเพลง

♩ = 70

วันนี้รำวง

วันนี้รำวง จะไม่มานั้นก็ไม่ได้

อุทล้าห์ ตั้งใจ ส-มาน ไม่ตรี

ฉันเป็นรำวง ขาวไว้

รำได้ มันก็ไม่ได้สิ

ออกก็รี ย่า หรือจะว่าง ทำที

1. ที ฉันรำไม่ได้สิ ฉันขอโปรดนอ -

2. กั๊ย

3 Time

องค์ประกอบเพลงด้านจังหวะ (Rhythm)

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของเพลงวันนี้รำวง ในด้านของจังหวะ พบว่า จังหวะของบทเพลง เป็นลักษณะการใช้อัตราจังหวะของตัวโน้ตประเภทตัวขาว ตัวดำ ตัวดำประจุด และตัวเข้บหนึ่งชั้นในการ ประกอบกับทำนองของจังหวะ ดังอัตราจังหวะต่อไปนี้

ลักษณะของอัตราจังหวะ

♩	♩	♩	♩	♩	♩
♩	♩	♩	♩	♩	♩

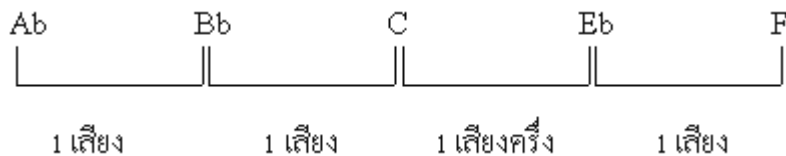
ลักษณะการใช้หน้าทับ

เครื่องดนตรีที่ใช้ตีประกอบจังหวะในการร้องเพลงรำวงโบราณ ของชาวบ้านหนองกลับ คือ รำมะนา จะมีหน้าทับในการตีที่เป็นลักษณะของจังหวะแบบแน่นอน และมีความเร็ว (Tempo) อย่างสม่ำเสมอโดยใช้ อัตราจังหวะ □ = 70 (Allegro) ซึ่งลักษณะของเสียงหน้าทับที่ใช้ตี มีดังต่อไปนี้

- โตะ - ตึง	- ตึง - โตะ	- ตึง - ตึง	- โตะ - โตะ	- โตะ - ตึง	- ตึง - โตะ	- ตึง - ตึง	- โตะ - โตะ
-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

ลักษณะของกลุ่มเสียง

ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเพลงวันนี้อ้วน ด้านของกลุ่มเสียง จากการศึกษาพบว่ากลุ่มเสียงที่ใช้ในบทเพลง วันนี้อ้วน เป็นลักษณะของการใช้เสียงที่มีตัวโน้ต 5 ตัว คือ Ab Bb C Eb F ซึ่งในบทเพลงนี้จะมีทั้งหมด 3 ประโยค แต่ทั้ง 3 ประโยคก็ใช้กลุ่มเสียงของโน้ต 5 ตัวนี้ตลอดทั้งเพลง ดังนั้นระยะห่างของเสียงที่ปรากฏในกลุ่มของโน้ตมีดังนี้

สรุปได้ว่าการใช้กลุ่มเสียงร้องของเพลงวันนี้อ้วนเทียบได้ว่าอยู่ในระดับเสียง Ab เมเจอร์ (เอแฟล็ต) และการใช้กลุ่มเสียงของ Ab เมเจอร์ในเพลงวันนี้อ้วนนั้น และผลการวิเคราะห์ไม่พบระดับเสียงของ Db และ G ซึ่งเป็นเสียงที่ 4 และเสียงที่ 7 ของโน้ตในกลุ่มนี้ ซึ่งการใช้กลุ่มโน้ตจะเป็นลักษณะของกลุ่ม 5 เสียง (Pentatonic) ซึ่งลักษณะของการเปลี่ยนเสียงร้องของพ่อเพลงจะตรงกับระดับเสียงของโน้ตสากลในกลุ่มดังกล่าวพอดี

องค์ประกอบเพลงด้านทำนอง (Melody)

การวิเคราะห์องค์ประกอบเพลงวันนี้อ้วน ด้านของทำนอง พบว่าลักษณะการเคลื่อนที่ของทำนองเพลงเป็นการเคลื่อนที่อย่างนุ่มนวล ระดับเสียงในบทเพลงจะค่อยๆ สูงขึ้นและค่อยๆ ต่ำลงและบางครั้งมีการซ้ำเสียงกันอยู่บ้าง ลักษณะการเคลื่อนที่ของทำนองส่วนมากจะใช้ขั้นคู่เสียงในการเคลื่อนที่ของทำนองเพลงในระยະขั้นคู่ 2 เมเจอร์ ขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ ขั้นคู่ 4 เพอเฟกต์ ระยะของขั้นคู่เสียงที่ห่างกันมากที่สุดในการเคลื่อนที่ของทำนอง คือ ขั้นคู่ 5 เพอเฟกต์ ดังต่อไปนี้

ขั้นคู่ที่ใช้ในการเคลื่อนที่ของทำนอง

ประโยคที่ 1

วรรคที่ 1 3 min 2 Maj

วรรคที่ 2 4 Per ซ้ำเสียง 3 min

ในประโยคที่ 1 ลักษณะการใช้ขั้นคู่เสียงในการดำเนินทำนองของเพลงวันนี้อ้วนนั้น จะใช้ขั้นคู่เสียงดังต่อไปนี้ คือ ขั้นคู่ 2 เมเจอร์ ขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ ขั้นคู่ 4 เพอเฟกต์ และลักษณะของการซ้ำเสียงในการดำเนินทำนองเป็นต้น

ประโยคที่ 2

วรรคที่ 3

วรรคที่ 4

ในประโยคที่ 2 ลักษณะการใช้ชั้นคู่เสียงในการดำเนินทำนองของเพลงวันนี้ว่าวนั้น จะใช้ชั้นคู่ดังต่อไปนี้ คือ ชั้นคู่ 2 เมเจอร์ ชั้นคู่ 3 ไมเนอร์ และในประโยคที่ 2 ลักษณะของทำนองไม่มีการซ้ำเสียงในการดำเนินทำนอง ซึ่งเป็นทำนองที่ออกเสียงยาวเป็นส่วนใหญ่

ประโยคที่ 3

วรรคที่ 5

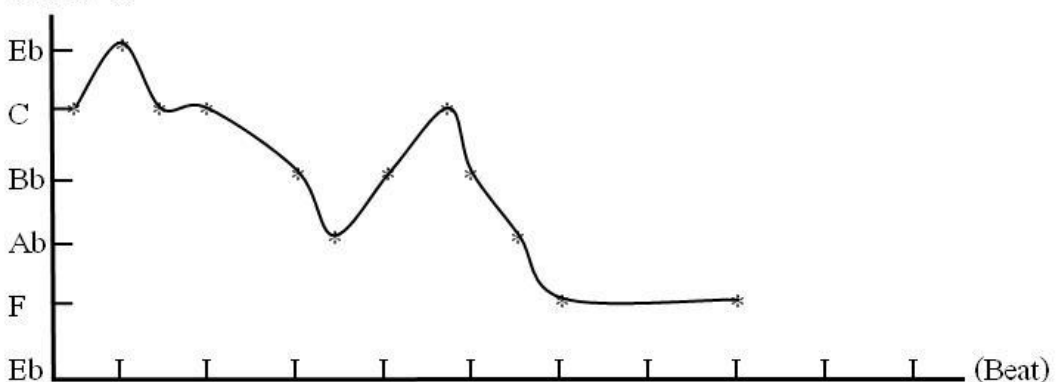
วรรคที่ 6

ในประโยคที่ 3 ลักษณะการใช้ชั้นคู่เสียงในการดำเนินทำนองของเพลงวันนี้ว่าวนั้น จะใช้ชั้นคู่เสียงดังต่อไปนี้ คือ ชั้นคู่ 2 เมเจอร์ ชั้นคู่ 3 ไมเนอร์ ชั้นคู่ 4 เพอเฟกต์ และ ชั้นคู่ 5 เพอเฟกต์ ในการดำเนินทำนองเป็นต้น

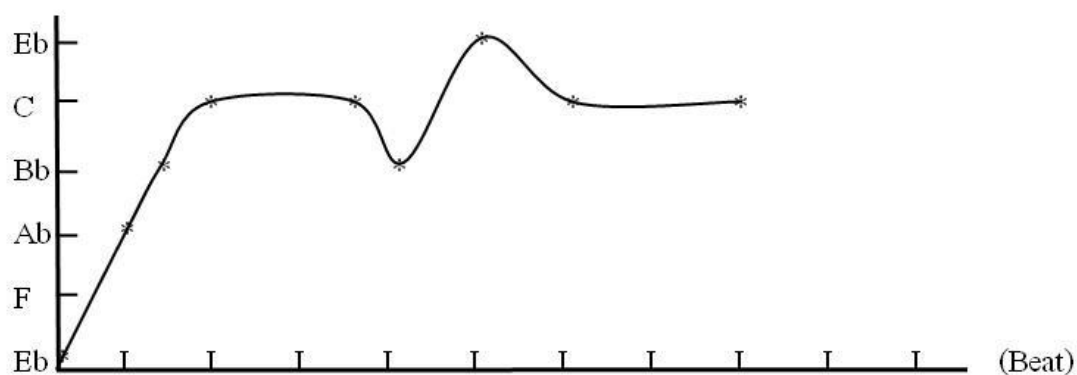
องค์ประกอบเพลงด้านพื้นผิว (Texture)

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเพลงวันนี้ว่าวน ด้านพื้นผิว จัดอยู่ในลักษณะของพื้นผิวเดี่ยว (Monophonic Texture) การเคลื่อนที่ของพื้นผิวนั้น เป็นการเคลื่อนที่แบบมีระเบียบและค่อยๆ เคลื่อนที่ไประดับเสียงจึงไม่กระโดดมากนัก มีลักษณะดังต่อไปนี้

วรรคที่ 1

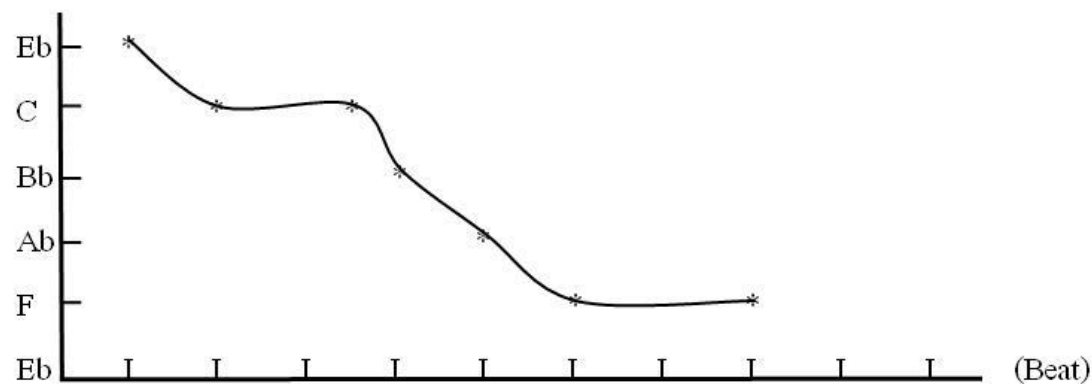

วรรคที่ 2

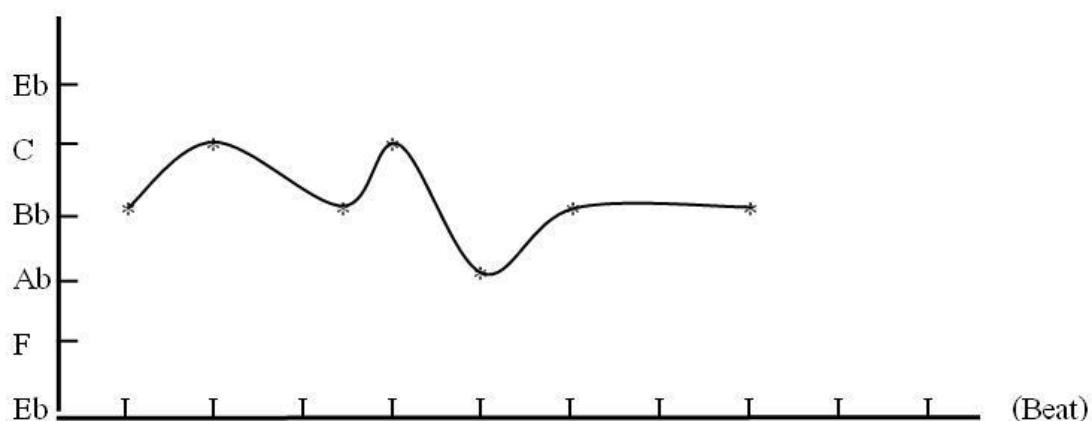
อุท ล่าห์ ตั้งใจ ส - มาน ไม่ ทริ

วรรคที่ 3

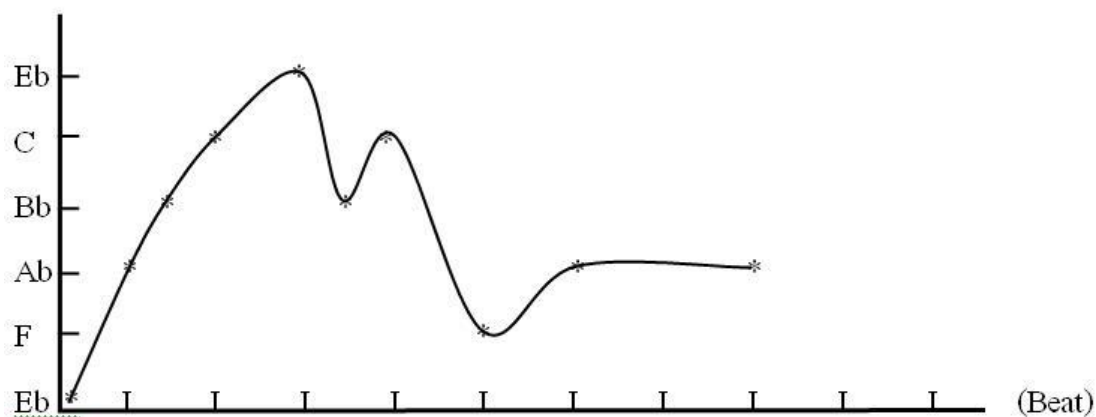

ฉิน เป็น รา วง ชาว ไว้

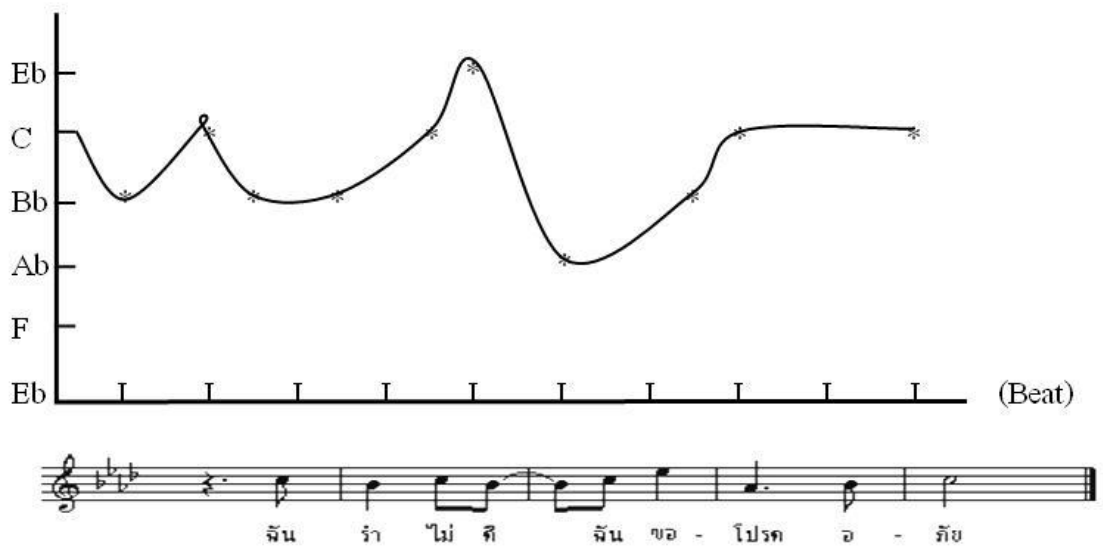
วรรคที่ 4

วรรคที่ 5

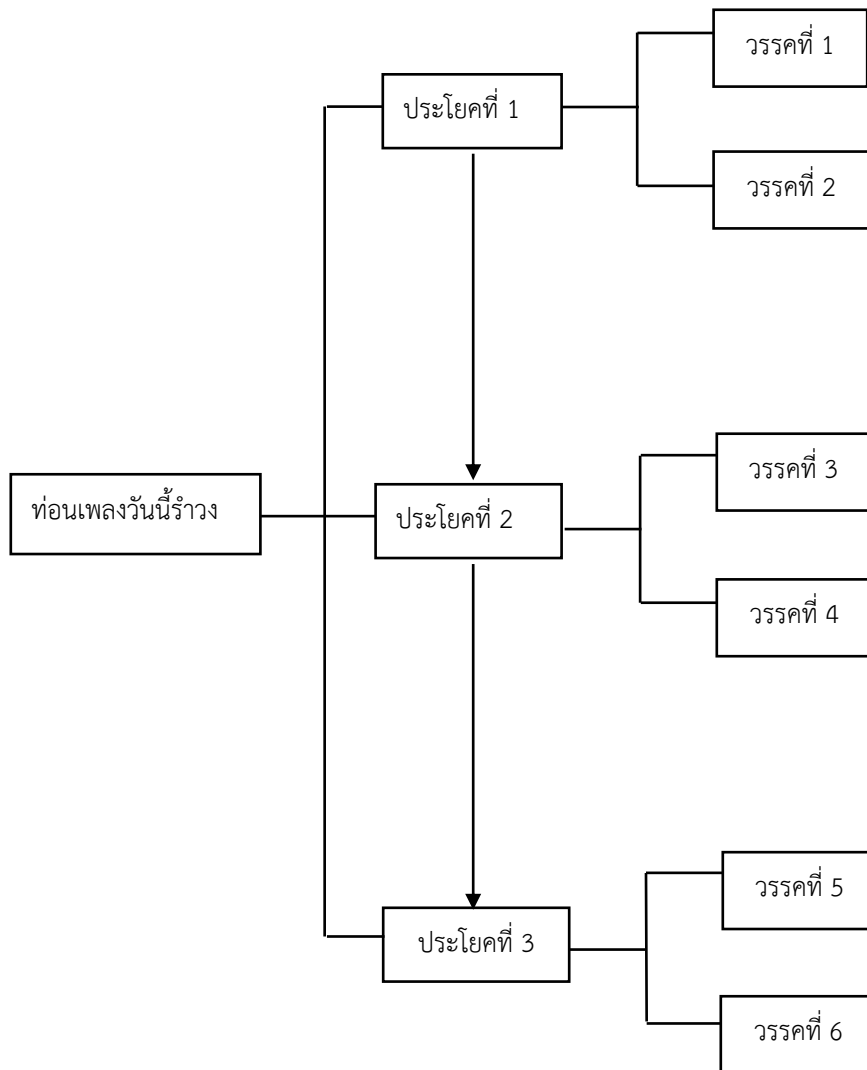
วรรคที่ 6

องค์ประกอบเพลงด้านรูปแบบ (Form)

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของเพลงวันนี้ร่าง ด้านรูปแบบของบทเพลงนั้น จัดอยู่ในลักษณะของ เพลงท่อนเดียว (Unitary Form) แต่ลักษณะของการร้องจะเป็นการร้องซ้ำกันทั้งเพลง ร้องรวมทั้งหมด 3 เที้ยว ในการร้องซ้ำกันแต่ละเที้ยวนั้นจะไม่มี การเปลี่ยนทำนองหรือเปลี่ยนคำร้อง และลักษณะของท่อนเพลงจะแบ่งได้ 3 ประโยค ในแต่ละประโยคจะมีทั้งหมด 2 วรรค ดังโครงสร้างของการวิเคราะห์รูปแบบบทเพลงวันนี้ร่าง ดังต่อไปนี้

โครงสร้างรูปแบบของเพลงวันนี้ร้าย

จากการศึกษาองค์ประกอบของเพลงวันนี้ร้ายสรุปได้ว่า ลักษณะของจังหวะและทำนองเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ เรียบง่ายแบบสบาย โดยใช้อัตราความเร็วในการเคลื่อนที่ของจังหวะประมาณโน้ตตัวดำ 70 ตัวต่อ 1 นาที ในการเทียบระดับเสียงร้องของเพลงกับเปียโนพบว่าอยู่ในระดับของคีย์เอแฟล็ต (Ab) และการเคลื่อนที่ของทำนองส่วนมากใช้ขั้นคู่ 2 เมเจอร์ ขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ และการซ้ำเสียง จึงทำให้พื้นผิวของบทเพลงแสดงออกมาแบบไม่กระโดด ซึ่งรูปแบบของบทเพลงเป็นแบบเพลงท่อนเดียวมี 3 ประโยค แต่ละประโยคมี 2 วรรค ซึ่งแต่ละประโยคจะมีวรรคถามและวรรคตอบอยู่ในประโยคของตัวเอง

อภิปรายผล

เพลงพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ ในอดีตเคยมีชื่อเสียงและเป็นที่กล่าวขวัญกันมาก เนื่องด้วยมีจำนวนนักเพลงและสภาพทางสังคมวัฒนธรรมที่เอื้ออำนวยกัน การประกอบอาชีพการงานทางด้านเกษตรกรรม ทำให้เพลงพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์เป็นที่นิยมกันมาก นักเพลงสมัยก่อนมีโอกาสร้องเพลง เล่นเพลง ทำการแสดงในทุกๆ เทศกาล โดยเฉพาะเทศกาลงานบุญซึ่งเป็นเทศกาลของการเล่นเพลงพื้นบ้าน ชาวบ้านออกมาเล่นเพลงกัน โดยมีต้องผ่านการจัดการของหน่วยงานใดๆ

เพลงพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ มีลักษณะเฉพาะ เช่น เพลงเดินกำรำเคียว เพลงปรบมือ เพลงข้าเจ้าโลม เพลงพิชสถาน เพลงนครสวรรค์ เพลงเหล่านี้มีคุณค่าหลายประการ เช่น แสดงเอกลักษณ์เป็นลักษณะเฉพาะของจังหวัดนครสวรรค์ เป็นภาพสะท้อนให้เห็นภูมิปัญญาในการหาสิ่งบันเทิงของคนในสมัยก่อน เป็นต้น เนื้อเพลงที่ปรากฏในเพลงมีการถ่ายทอดด้วยวิธีการทางมุขปาฐะ ได้ช่วยอธิบายปรากฏการณ์ของประวัติศาสตร์ สภาพสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ในอดีตได้เป็นอย่างดี ซึ่งมักปรากฏในเพลงที่สืบทอดทางมุขปาฐะเกือบทุกเพลง นอกจากนี้ยังบ่งบอกให้เห็นขนบธรรมเนียมปฏิบัติและความเคารพอ่อนน้อมต่อผู้มีพระคุณ และความเลื่อมใสศรัทธาต่อพุทธศาสนา แรงมูมของการเล่นเพลงพื้นบ้านยังเป็นกลไกทางสังคม ที่สร้างความสามัคคีให้กับชาวบ้านได้มีโอกาสนำมาพบปะกัน แต่กิจกรรมทางสังคมเช่นนี้ในปัจจุบันได้เปลี่ยนไป เพราะสังคมคลายความนิยม การเล่นเพลงพื้นบ้านของชาวนครสวรรค์จึงปรากฏบนเวทีการแสดงมากกว่าการดำเนินไปตามวิถีชีวิตเช่นในอดีต สอดคล้องกับ กาญจนา อินทรสุณานนท์ และคนอื่นๆ (2543) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับเพลงระบำบ้านนา พบว่า ในบทเพลงระบำบ้านนา กล่าวถึง ค่านิยมในการนับถือศาสนาพุทธ พ่อแม่ ครู และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มารยาทในการต้อนรับ การแต่งกาย อาชีพ เศรษฐกิจ การเมือง ความรักชาติ นอกจากนั้นเพลงระบำบ้านนายังมีบทบาทต่อสังคมในการสร้างความบันเทิง ความสามัคคี การแข่งขั้วสาร และบันทึกเรื่องราวให้ความรู้ด้านต่างๆ

ลักษณะทางดนตรีของเพลงพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ มีลักษณะเป็นเพลงร้อง เน้นการร้องเป็นบทกลอนที่มีคำสัมผัสคล้องจองกัน ทำนองของเพลงเป็นทำนองสั้นๆทำนองเดียว เปลี่ยนเนื้อหาของบทร้องไปไม่จำกัด ลักษณะของทำนองเพลงพื้นบ้านเช่นนี้ มักเรียกกันว่า “ร้อยเนื้อทำนองเดียว” บทร้องในแต่ละท้องถื่นแตกต่างกันไปตามที่ผู้ร้องจดจำมาจากผู้ที่เคยร้องในอดีตหรือคิดขึ้นด้วยภูมิปัญญาของตนเอง เพื่อให้ใช้เหมาะสมตามสภาพการ ด้านจังหวะเพลงพื้นบ้านนครสวรรค์มีทั้งการร้องด้วยจังหวะช้า ปานกลาง และเร็ว มีทั้งจังหวะการร้องที่สม่ำเสมอ จังหวะคงที่และทั้งไม่มีจังหวะที่แน่นอน ไม่สม่ำเสมอ ร้องช้าบ้างหรือเร็วบ้างไม่คงที่ มีการใช้ระดับเสียงไม่มาก ร้องอยู่ในแนวเสียงใกล้เคียงกัน การร้องมีทั้งการร้องเดี่ยวและร้องหมู่ เพลงที่ร้องเดี่ยวโดยลำพัง เช่น เพลงกล่อมเด็ก ร้องหมู่ไปพร้อมๆกัน เช่น เพลงที่มีพ่อเพลงหรือแม่เพลงร้องนำมา และมีลูกคู่คอยร้องรับตามทวนความของเนื้อร้องเพลงนั้น และเพลงประกอบการละเล่น เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ แสงทอง (2544) ได้ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบทางดนตรีเพลงปฏิพากย์จากเพลงพื้นบ้าน พบว่าองค์ประกอบทางดนตรีด้านทำนอง มีทำนองเพลงลักษณะ 2 ท่อน 3 ท่อน และ 5 ท่อน ซึ่งประกอบด้วยประโยคเพลงตั้งแต่ 2-3 ประโยค ด้านพื้นผิวมีลักษณะของพื้นผิวเดียว เป็นการร้องรับ-ส่ง สอดทำนองซึ่งกันและกัน

เพลงพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ในปัจจุบัน ถึงแม้จะมีการฟื้นฟู ปรับปรุงมาเล่นกันในรูปแบบการแสดงหรือสาธิต แต่เป็นเพียงส่วนน้อยมากในจำนวนเพลงที่เคยมีในอดีต เช่น เพลง อิน เล เล และเพลงบางเพลงที่ยังมีอยู่ในปัจจุบัน เช่น เพลงเดินกำรำเคียว เพลงกล่อมเด็ก กำลังค่อยๆหายไปทีละตำบล ทีละหมู่บ้าน ขาดการส่งเสริม การอนุรักษ์ หรือการสืบทอด บุคคลนักเพลงซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในวัยชราค่อยๆจากไป สภาพชีวิตของนักเพลงได้เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งทำให้การร้องเพลงพื้นบ้านไม่มีความสำคัญต่อนักเพลงแล้ว

สรุปผลการศึกษา

องค์ประกอบเพลงพื้นบ้านในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า เป็นเพลงร้องที่เน้นบทร้อง เป็นคำกลอนที่มีคำส่งสัมผัส ทำนองเป็นทำนองสั้นๆ และจบภายในบทกลอน เป็นเพลงลักษณะทำนองเดียวเปลี่ยนบทร้องไปตามเนื้อร้อง หรือการดันคำไปตามสถานการณ์ที่เรียกว่า “ร้อยเนื้อทำนองเดียว” เว้นแต่เพลงกล่อมเด็ก และเพลงในกลุ่มเพลงรำไท่น ซึ่งมีเนื้อหาและทำนองจบในตัวเอง เพลงพื้นบ้านต่างๆ นี้มีการใช้คำเอื้อนของทำนองน้อย ใช้ระดับเสียงหรือกลุ่มเสียงในช่วงแคบๆ จังหวะและลีลาการร้องเพลง มีทั้งเพลงที่ร้องช้า ได้แก่ เพลงกล่อมเด็ก ร้องด้วยจังหวะปานกลาง ได้แก่ เพลงพวงมาลัย เพลงพิชสถาน เพลงต้นกำรำเคียว ด้วยจังหวะเร็ว ได้แก่ เพลงประกอบการละเล่นเบ็ดเตล็ดต่างๆ แต่ทั้งนี้การกำหนดอัตราความเร็วเมื่อขณะร้องเป็นไปโดยนักเพลง กำหนดจังหวะขึ้นมา การขับร้องมีการประสานเสียงในรูปแบบของการร้องรับจาก ลูกคู่ เป็นการทวนความซ้ำจากที่พ่อเพลงหรือแม่เพลงร้องนำมา การประสานเสียงในรูปแบบที่ร้องไปพร้อมๆ กัน เช่น ในเพลงประกอบการละเล่นต่างๆ เสียงของเพลงพื้นบ้านที่ประสานกันออกมาเป็นระดับเดียวกัน และเป็นแนวเดียวกันจากต้นเสียง การร้องของนักเพลงใช้การจำสืบทอดกันมาแบบมุขปาฐะ แต่งบทร้องขึ้นใหม่ หรือคิดขึ้นมาทันทีในสถานการณ์การแสดงนั้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. เนื่องจากเพลงพื้นบ้านเพลงพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ ในปัจจุบันนับวันจะสูญหายไปทุกที การสืบทอดสู่เยาวชนรุ่นใหม่ยังไม่แพร่หลายนัก และยังขาดการจัดเก็บระบบข้อมูลดนตรี ฉะนั้นจึงควรมีการจัดการข้อมูลดนตรีพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์ตามหลักวิชาและเผยแพร่ต่อสาธารณชนให้เกิดการเรียนรู้ อย่างกว้างขวางเพื่อสะดวกในการสืบค้นต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เพลงพื้นบ้านเป็นผลงานจากภูมิปัญญาของชาวบ้านที่มีทั้งคุณค่า ความงาม และความเป็นศิลปะ มีคุณค่าต่อสังคมและวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และพิธีกรรม จึงควรใช้ศักยภาพของพ่อเพลงแม่เพลงด้านเพลงพื้นบ้านบูรณาการเรียนรู้อบรมครูที่สอนในระบบโรงเรียนให้เป็นครูภูมิปัญญาไทย โดยเป็นวิทยากรพิเศษ ให้ความรู้แก่นักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาในชุมชนให้เห็นความสำคัญ กำหนดเนื้อหาในหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อเป็นการยกระดับองค์ความรู้ท้องถิ่นเพลงพื้นบ้าน

2. จัดพิมพ์ต้นฉบับเพลงพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์โดยเผยแพร่ในรูปแบบของสารคดีหรือหนังสือวิชาการให้แก่ผู้ที่สนใจอย่างกว้างขวาง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและพัฒนาแนวทางการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อนำองค์ความรู้ของเพลงพื้นบ้านมาถ่ายทอดในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน

2. ควรมีการศึกษาวิจัยพัฒนาเพลงพื้นบ้านของนครสวรรค์ให้เป็นลักษณะของการใช้เครื่องดนตรีบรรเลงแทนการร้อง ในรูปแบบของวงดนตรีประเภทบิ๊กแบนด์ (Big Band) ออร์เคสตรา (Orchestra) ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในสังคมต่อไป

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบเพลงพื้นบ้านจังหวัดนครสวรรค์กับเพลงพื้นบ้านแต่ละท้องถิ่นหรือแต่ละภาค

4. ควรศึกษาถึงวิธีการแพร่กระจายของเพลงพื้นบ้าน

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณา แสงทอง. (2540). เพลงปฐิพากย์ : วัฒนธรรมดนตรีและภาพสะท้อนสังคมของชาว
ตำบลเขาทอง อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์. ปรินญาณิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กาญจนา อินทรสุนานนท์ และคนอื่นๆ. (2543). การศึกษาวิเคราะห์เพลงระบำบ้านนา ตำบลบางลูกเสือ
อำเภอองค์รักษ์ จังหวัดนครนายก. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- ปราณี วงษ์เทศ (2525). พื้นบ้านพื้นเมือง. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.
- สุชาติ แสงทอง. (2544). การวิเคราะห์องค์ประกอบทางดนตรีเพลงปฐิพากย์. นครสวรรค์ :
สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- อเนก นาวิกมูล. (2528). สารานุกรมเพลงพื้นบ้านภาคกลางหนังสือที่ระลึกเนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ
นางทองอยู่ รักษาพล (แม่เพลง) ณ เมรุวัดเกาะสุวรรณาราม สะพานใหม่. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์พิมพ์เนต.

References

- Intarasunanont, K., et. al. (2000). Analysis study of Ban-Na Dance Songs, Bang-luksaer
Subdistrict, Ongkharak District, Nakhonnayok. Bangkok : Office of The
National Culture Commission.
- Nawigamune, A. (1985). Encyclopedia of Folk Music Central Region Due to the season in
the books, the Royal Cremation Mrs. Thongyu Raksapol (female folk artist) at the
Island Crematorium Suwannaram new bridge. Bangkok : Priganesh Press.
- Saengthong, K. (1997). Patiphak song : Music culture and social reflections of the
people at Khaothong subdistrict, Phayuhakheree district, Nakhonsawan
province. Master's thesis, Mahidol University.
- Saengthong, S. (2001). Analysis elements of music of Patiphak songs. Nakhonsawan :
Nakhonsawan Rajbhat Institute.
- Wongtad, P. (1982). Puenban-Puenmuang. Bangkok : Ruankaew Printing.